

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCÉREK ÉS KÁVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLO SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 16 kor. | Negyedre . . . 4 kor.
Félévre . . . 8 kor. | Egyes szám ára . 1 „

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ:

IHÁSZ GYÖRGY
ÖRÖKÖSE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IX., Ferenc-kört 22. Telef.: József 22-81

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Kiadóhivatati órák: délután 3-5 óráig

Mozgóképek.

Magyar sör kerül Ausztriába

sok, sok, mint az Est irta minapában. Egyik névteien munkatársa osztrák földön jártában minden osztrák vendéfgadóban magyar sört ivott. Mikor ennek tudakolta volna az okát, azt a felvilágosítást kapta, hogy a magyar sörgyárak elárasztják Ausztriát magyar sörrel s ellátják jól az osztrák vendéglősöket, ha azok olyan kötést hajlandók kötni, hogy a háboru után is magyar sört fognak kimérni vendéfgadóikban. Ne csudálkozzék senki azon, ha mi ezt a szenzációs hírne kezelt, több al- és felcímmel ellátott újdonságot nem igen akarjuk elhinni. Erkölcstelenség volna ez, ha így volna. Erkölcstelenséget még a jövőendő jó üzletekért sem hiszünk el a magyar sörgyárosokról. Hihetetlennek tartjuk, hogy azok a magyar sörgyárosok, akik első sorban mégis a magyar vendéfgadósokból élnek, ilyen nehéz időkben hagyják el ilyen cudarul a magyar vendéglősöket. Gázság volna, ha a magyar sör ma hagyják el a magyar földet ilyen gyanus jövőendő üzlet kedvéért, mikor itthon olyan kevés a sör. A magyar vendéglősök sokkal tisztességesebbek semhogy ilyen címeres tisztességtelenséget el tudnának hinni a sörgyárosokról.

Monszpart Ignác meghalt

s vele egy jeles, régi magyar vendéglős vett búcsút fölünk. Nagy családjával együtt siralta sok fővárosi vendéglőstársa is, akikkel 50 évvel ezelőtt együtt kezdte itt az életet, a vendéglősipar becsületes folytatását. Példás volt élete, munkája. Elhalása 72 éves korában is megindító. Isten vele.

Nemes Kun.

Olcsó osztrák vendéglők.

Irta: Krónikas.

Szemébe kell már néznünk annak a különös, időközönként meg-megújuló s a napi lapokban nagy hangon szellőztetett mende-mendának, hogy a magyar borral, magyar sörrel, magyar hussal, magyar zsírral, magyar vajjal dolgozó, ellátott osztrák vendéglők sokkal olcsóbbak, mint a magyarországi vendéglők; hogyha magyar ennivalót akar a magyar ember olcsón enni: menjen csak Ausztriába. Persze ezzel kapcsolatban aztán nem mulasztják el a hírlapok, hogy bennünket legalább uszorásoknak el ne mondjanak. Az erősebb szusszal szuszogó lapok szerint azonban közönséges »utonálló rablók, zsványok« vagyunk. Emlékezzünk csak a finom szavú »Pesti Hírlap«-ra.

Mi magyar tartjuk, komolyan értékeljük az üzleti szolidaritást, a kis, de biztos és állandó haszonnal való melegegedést s tudjuk, hogy a jó osztrák vendéglős csak úgy, mint a jó magyar vendéglős is így vezet üzletét. De azt meg határozottan tudjuk, hogy egy vendéglős se hajlandó üzletére rálizetni. Tehát bizonyos, hogy az osztrák vendéglősök se fizetnek rá vendüjük kedvéért se a kiszolgáltattatott sörre, borra, ételre, szóval üzletükre.

Az pedig szentvaló, hogy mi magyar vendéglősök ma 2 koronáért nem adhatunk pl. marhahúst rendes körítéssel és jó adag mártással, mint ahogy a lapok szerint ezt az osztrák vendéglősök adják állítólag. Mi nagyobb árak mellett sem nyerünk semmit a kiszolgált ételken.

Hogy lehet ez?

Hát az a sokat emlegetett magyar hus, zsír, vaj s mindenfajta élelem olcsóbb Ausztriában, mint Magyarországon? Hihető az,

hogy a magyar piacra drágábban kerül a magyar holmi, mint az osztrák piacra? Hát csak az esetben adhatja ételait, sört italait is olcsóbban az osztrák vendéglős. Igen, csak akkor, ha ő a magyar bort, sört, húst és zsírt olcsóbban kapja Ausztriában, mint mi idehaza.

De ez hihetetlen!

A valóság csak az lehet, hogy ők osztrák itallal és hussal szolgálják ki vendégeiket s az osztrák termelő szolidabbak, mint a magyar termelők: olcsóbban adják áruikat.

Mert azt okos ember senkinek soha el nem hiszi, hogy a magyar termelő nekem, magyar vendéglősnek csak 600 koronáért ad egy hektoliter bort, de Ausztriába 400 koronáért is szívesen kicsempészi, ha kell egy osztrák kollégám pincéjébe. S ugyanígy tesznek a hussal és zsírral is.

Ostoba beszéd volna ez! Pedig ez okos napi lapok úgy beszélnek, ezt hirdetik naponta újjongva, tajtékozva.

Ha azonban az volna a valóság, hogy a magyar termelő akár az osztrák, akár a magyar piac számára adja el termékét azt egyféle áron adja s az a magyar fogyasztóhoz, legyen az vendéglős vagy háztartásban élő ember, mégis sokkal drágábban jut, mint az osztrák fogyasztóhoz, akkor nem a magyar termelő a hibás, az igaz, de a magyar vendéglős se, aki drága husból olcsó gulyást vagy peccenyét nem tud készíteni, hanem hibás, bűnös a különféle hatóság, ahol ezt az állapotot türik, ahol a termelő és fogyasztó közé ékelődő közvetítők egész sorát hemzsegni, élni hagyjuk.

Hírlapíró urak: hagyjanak már békét a magyar vendéglősöknek. Inkább vedjék őket; juttassák őket támogatásukkal olcsóbb élelmickekhez, akkor olcsóbban ehetnek és ihatnak asztaluk mellett önk is.

Uradalmi fajborokat szállít és közvetít Schwarcz Béla
(Tolna-megye) borbizományos Nagydorogh

Papirszalvétta

SALZER J. papirszalvétta gyárában Budapest, IV. ker., Ferenc József-rakpart 15. sz

kávésok és vendéglősök részére (nagy étkező szalvéták) legolcsóbb minőségtől legfinomabbig

Árdrágító-e a szállodás,

Írta: Kiss István dr.

A tüzelőanyagokkal való takarékoság tárgyában legutóbb kiadott kormányrendelet kimondja, hogy a idegenek befogadására szolgáló lakóhelyiségekben, mint szállodákban, vendégházakban a lakott szobák csakis egy-egy égővel világíthatók.

A melegvízszolgáltatást pedig akként korlátozza, hogy a melegvíz szolgáltató központi berendezést csakis szombati napon szabad üzemben tartani.

A fűtést illetőleg pedig akként intézkedik a rendelet, hogy szállodák, vendéglők és kávéházak fűtését, ha ez egyáltalán nem mellőzhető, az elkerülhetetlen szükség mértékéig kell korlátozni!

Vagyis, mint látjuk, e rendelet egy a világítás, mint a fűtés tekintetében takarékosagot ír elő, hogy a téli hosszú estéket és hideget minél kevesebb villany, gáz és szén felhasználásával viseljük el.

E rendelet életbeléptetése után az »Est« című lapban a szállodák tulajdonosait támadó következő cikk jelent meg:

— Szálloda-uzsora. A szállodák tulajdonosai semmi fáradságot nem kímélnek, hogy az uzorában valahogy le ne főzzék őket. A korral akarnak haladni ők is s a világért sem akarnák megérni azt a szégyent, hogy akár a kofák, akár a kartellek, akár a cipészek valahogy megelőzzék őket az uzorás árak megállapításában. Az árdrágító társadalmának már egyenlő rangú tagjai a szállodások is. Majdnem hetenkint emelik az árakat. Legutóbb annak az öröme emeltek uzorával töltött poharukat, hogy a szobákban nem szabad világítani. De ezzel szem-

ben meleg vizet sem szabad készíteni és a fűtéssel is takarékoskodniuk kell. Tehát amit a világításon, meleg vízen és fűtésen megtakarítanak, azt az összeget megfizetik a vendéggel. És ez az árdrágítás hatósági jóváhagyással, az előjárások tudtával és beleegyezésével történik. Minthogy feltételezzük, hogy a belügyminiszter erről nem tud, felhívjuk figyelmét a mind vakmerőbbé váló szállodai uzsorára.

E cikkből látjuk, hogy az írója konkrét panaszt nem hoz fel, pedig bizonytalannal megette volna, ha tényleg tudomására jut olyan eset, amikor a szállodás csakugyan árdrágítást, illetve szerinte uzsort követelt el.

Hogy e cikkben foglalt általános vádak alaptalanságát, illetve a szállodai árak mai emelkedését olvasóink előtt a valóságnak megfelelően ismertessük, utána jártunk több fővárosi szállodában a dolgoknak és megállapítottuk, hogy a háboru előtti szobáinak mai napig maximálisan 20%-kal emelkedtek.

Ezen husz százalékos emelkedés oka pedig az, hogy ma egy lepedő 110 koronába kerül, a háboru előtt pedig 20 korona volt az ára.

A törülköző ára ugyanilyen arányban emelkedett.

De tetemesen emelkedett, 200–300%-kal a mosás ára.

Emelkedett az alkalmazottak munkájára is. Továbbá jóval nagyobb világítási díjat fizet ma a szállodás, mint háboru előtt.

S ha mindezekhez még hozzávesszük, hogy a személyzetet a szállodásoknak kell élemeznie a mai rendkívüli drágaság mellett, akkor igen könnyen rájöhet bárki, hogy a szállodák mai ára tulajdonképpen egyáltalán nem mondható.

Az pedig, aki a mostani árak mellett fe-

lületesen, minden komoly ok nélkül általánosságban támadja a szállodásokat s őket árdrágítóknak, uzsorásoknak nevezi, könnyelműen megragalmaz tisztességes, nyugodt iparosokat.

Mindezek után a szállodai ipart általánosságban ért alaptalan vádak a szállodások nevében visszautasítjuk és egyben felkérjük a vádaskodókat, hogy nevezzék meg, ki, mikor követelt el árdrágítást.

S ha tényleg történt visszaélés, jelentek fel az illetőt a rendőrségnél, hogy elvegye méltó büntetését.

Ismerjük a viszonyokat és ezért nyugodtan elmondhatjuk, hogy aligha lesz rá eset, hogy a fővárosi szállodást árdrágításért meg kelljen büntetni.

Végül elismeréssel kell lennünk a szállodások iránt azért, — hogy a mai nehéz viszonyok között, amikor a szállodai berendezések, felhőnemek, ágynemek beszerzése, a szobák festése oly sok nehézségbe kerül és a megszólalt idegenek ellenőrzése annyi fáradsággal jár, — szállodáikat tisztán és pontosan kezelik, amivel a közegészségügynek és a közbiztonságnak tesznek fontos szolgálatot.

Császfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénese hévízű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők, hőlégy, szénsavas- és villamos vízfürdők. A fürdő két új eredménytel használatnak, főleg csuszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenéj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az igazgatóság.

A magyar München.

Vendéglokok Lapja tárcája.

A régi Gyógy-utca egyik többemeletes házának kapualjában volt a híres Scholtz-féle söröző bejárója. Két-három kisebb szoba, nem terem s az elsőben: az ivóban gyakran már jókor reggeltől késő estig ott a közönség előtt csapolták a pompás pesti, illetve kőbányai sört. Az asztalok lapja bádognál lyukakkal s a kihabzó, kiömlő árpalé lefolyt a fiókokba, melyeket időközönként kiöntöttek. Közél a kistéren a sarkon állott a Kuria régi épülete s nem egy méltóságos bíró ur is be-bejött egy-egy pohár, vagy korsó Stehbier-re, aminthogy az ivás festelen demokratikus szellemben egyesített itt előkelőket, úgynevezett igazi urakat a nép egyszerű söröző felnőtt gyermekeivel. Nem egy mai tekintélyes pesti pocaknak itt vetették meg az alapját, friss tormás virstli és ropogós sóskifli s bár elfűt azóta ez a ház is, a kuriaépület is s a Belváros e része egészen moderné átalakult: a kitűnő sör dacára csodálatosképpen karcsúnak maradt Scholtz bácsi szelleme még most is e környék fölött lebeg.

A Scholtz-söröző az új építkezések folytán a Zöldfa-utca egyik közeli házába került, de itt má Scholtz az üzletet átadta egy ügyes

sovány kis fiatal csaposnak, akinek fürge felesége örökké mosolyogva melegítette a gyorstorról a tormás virstliket. És a szőke Mátyás, a csapos, ma az Erzsébet-híd közelében levő Mátyás-pince gazdag tulajdonosa. Meggyarapodott testileg is, felesége: a népszerű Tercsi, a sokszor zsutolt helyiségek mindnyugyi vendégre barátságosan mosolyog, itt is, ott is megáll néhány szóra, közfogsra, siet a konyhába, sürgő-forog, tesz-vesz, mintha csak most kezdenék, mint vagy tizenöt év előtt kevés pénzzel, nem nagy reménységgel. Hja, a sör!

Utóda a Zöldfa-utcában Schwetz Pista lett, s ma már neki is népszerű sörözője van a Kuria-utcában: a »Kis piszkos«, ahova a régi jó idők emlékére néhány bádognapos asztal került a régi Scholtzhoz.

Speciálisan söröző a Belvárosban az egészen müncheniesen berendezett Apostolok is, s itt, a Deák Ferenc néhai kerületében rövid ideig próbálkozott egy új sörözővel Ehm János is, a Nemzeti Színház bérházában volt régi Szikszay-vendéglő jóideig szerencsés tulajdonosa, kitől azonban Fortuna istenasszonya a Lérház lerombolása óta egyelőre elfordult.

A Szikszay, az Ehm sok esztendőn át egyik fő söröző helye volt Budapestnek, a Sán-

dor-utcai Képviselőházba ment s innen visszajövet sok képviselő stációzott itt, s írók, művészek, a pesti aranyifjúság s a vidékiek valóságos kincsébányájá várszolták. S mégis: a kedves Szikszay bácsi csaknem tönkrement, de később ismét nekilindult a Vámház-köruton ma is levő vendéglőjében, de ma már inkább emlékeink él, nagyteljesű festőművész fiának Párisban történt öngyilkossága óta kedylét a bánkadás fátyola sötétíti.

Nem kell valami nagy talánymegfejtő talentum ahhoz, hogy »A magyar München« címűről a nyújas olvasóra nyomban a mi drága Budapestünk székesfővárosi ábrázata mosolygjon. Nagyszerűen bortermő országunk metropolisa még túl is tesz Bavária szívéen, mert még Münchenben évek előtt csaknem lázadás tört ki, amiért a söradót fölemelni akarták, s a fináncpolitikának más forrásokból kellett a tervezett államjövendelemből letet fakasztania, s a régi olcsó és pártatlan maradván a sör, a jó müncheni is megmaradt a régi kedélyesnek: nálunk — fényes példa reá a mostani világháborus idő — a legképtelenebb árakat fizetik a legrosszabb sörért is. Oh drága, méregdrága Budapestünk! . . . A müncheni sör különben Münchenben nagyon könnyű, sok müncheni 10 korsóval is

Szüret után.

Írta: Botos Balázs.

Az ország legnagyobb részében túl vagyunk már a szüreten. Csúndesek lettek a szőlők, elhallgatott a szüretlők dala s a termésüktől megfosztott tőkek készülnek a téli nyugalomra, amit az idej munkájuk után meg is érdemeltek. Régen nem volt az országnak olyan bő szüretje, mint most s éppen ezért szükséges, hogy a szőlő idej termésével mi is foglalkozzunk, mint akiket az első sorban érdekel.

Még meg sem kezdődött a szüret, már hallottuk, olvastuk, hogy idegenek járnak szerte az országban, összevásárolják a termést, hogy kivigyék fölünk. Nem olvastuk azonban sehol, hogy bárki is azok közül, akiknek az ország érdekét megvédeni kötelessége lenne, bármit is tett volna abban az irányban, hogy első sorban a hazai fogasztásra szükséges mennyiség biztosíttassék, másodsorban pedig, hogy a fogasztók, illetőleg a termés legnagyobb részének a termelő és fogasztó között közvetítő vendéglősök meglegyenek védve a kizsákmányolástól.

Azt olvassuk az »Est«-ben, hogy hetek óta folynak a tanácskozások a borkivitel szervezése körül. Nincs azonban szó arról sehol, hogy mi módon szándékoznak biztosítani a hazai fogasztás szükségleteit. Nem kell nekünk gyámkodás, nem is várjuk, hogy a sült galamb a szánkba repüljön, azt azonban elvárjuk, hogy a vásárlás lehetősége elsősorban nekünk biztosíttassék, akik a fogasztó közönség szükségleteit elsősorban elégítjük ki s ne szédje le előlünk a tejfelt a közvetítő, mert azt végeredményében a közönség fizeti meg.

Hygy ugy a magyarországi vendéglősök,

bekebelez naponta, s csak annál vigábban végzi munkáját, de ez a sör hosszabb szállításra alkalmatlan, s ami bajor sör hozzánk került: már jóval nehezebb volt és jóval drágább. Milyen a sörvilág most München városában! S a valószínűleg erős fogasztási megszorításokat fegyelmezettében tűri-e, mint a magyar München?!... Pilsen beszűntette a sörszállítást, s ugy halljuk: nagyrészt a sörgyártást is, s a mi pesti pilseni sör-csanokaink most a hazai, a kőbányai sörre vannak utalva. Kőbánya a két legnagyobb pesti pilseni vendéglővel nagyon erős szerződést kötött: gondolom hazug esztendőre való egyedüli vásárlási kötelezettséget, s ha a kőbányai helyébe ismét pilseni vagy egyéb sör kerülne a tízezer koronák egész sorát fizeti bántapenzúl.

A Király-utca és Kismező-utca sarkán, a régi gót stílusú Pekáry-házban kezdte a később hatalmasá vált Albrecht-dinasztia sörárústatást a szerencsét. A »Vörös macskában«, bakák és konyhanimfák kedvelt vásárhapi mulatóhelyén, mely évek folyamán egyre bővült, hatkarcos pohár sörrel csalogatták a közönséget, majd valamivel drágábbal, de: aki három pohárral ivott, az ajándékol egy muszkát kapott (s ivott még sok hárommal) s itt volt csapos Prindl és Wampetics, mind

mint a fogasztó közönség érdekei meg legyenek védve, véleményünk szerint olyan intézkedésre volna szükség, mely lehetővé teszi, hogy bizonyos ideig, addig t. i. míg azok, akik a közönség közvetlen kiszolgálására vásárolnak, készletüket be nem szerették s erre tüzzenek ki határidőt esetleg: a kereskedő, különösen pedig a külföldi kereskedő ne vásárolhasson.

Nem tartjuk okos gazdálkodásnak az olyat, amely nem számolva a sajt szükségletével, termésének azt a részét is eladja, amire neki magának szüksége van. Az ilyen gazdálkodás következménye aztán az, hogy míg itt hon drága pénzen sem juthatunk hozzá a szükséges élelmi cikkekhez, addig Ausztriában pl. lépten-nyomon a mi termékinkkel találkozunk. Ha van is valami intézkedés, amely az ithoni fogasztás szükségletének biztosítására volna hivatva, azt vagy egyáltalán nem, vagy olyan se hideg, se meleg módon ellenőrzik, hogy terményeink legnagyobb része meg nem engedett és meg nem engedhető utakon kívándorol az országból s köszönhetően míg jól laknak osztrák atyánkfiai a mi enniválóinkkal, addig egész lelki nyugalommal szídnak bennünket, hogy éhen hagyjuk őket elpusztulni.

Félő, hogy így fogunk járn a borral is. Földünk megtette a magáét. Bőtermésűnk volt s a végén majd ha idej termésű magyar bort akarunk kapni, azt nem lesz szabad az ország határain belül keresnünk, hanem esetleg drágább pénzen kell Ausztriából vagy Németországból visszahoznunk.

A jelszó ma az, hogy pénzünket meg kell javítani, ami csak kivitelünk fokozása után lehetséges. Ez alatt a jelszó alatt, illetőleg annak védelme alatt ma boldog-boldogtalan Magyarország terményeire veti magát, hogy segítsen pénzünket megjavítani. Elismerjük,

a kettő később híres vendéglős s az utóbbi mai nyugalomban: nagybitokos. Az állatkerti Wampeticset ma Gundel bírja, a József-téren évtizedeken át híres sörhely: Virágcsokos (Blumenstöckl) rendkívül udvarias tulajdonosa, de ma már, a hízor alatt, megszűnt ez a kedvelt epti vendéglő, maga Gundel bácsi is meghalt s valószínűleg a tulvilágon hajlong ősz göndör fürteivel, kifogástalan ing, kivágot feketé mellény és zakatban a szintén már nagy számmal ott lévő egykori vendégei előtt. Mert a legszivósabb sörözövendégek is elhalnak, de fajuk, legalább Buda-pesten, soha ki nem hal. Jelenleg csak a déli és esti egy-két óra alatt mérnek frissen csapolt söröket az ismert helyeken s a törzsvendégek már másfél óra előtt is eljönnek és várnak, várnak türelemmel, azaz: egyre türelmetlenebbül, a sörliakat borralalókkal megvesztegetik, hogy azután minél több pohárhoz jussanak s ahol nincs kőbányai, ott a rosszabb cseh sört lesik, mert politika ide, politika oda, a fő: a sör, ha mindjárt cseh is, kivált most, hogy a magyar München Gambrinus-hível sörfogasztás dolgában meglehetősen csehül vannak.

P. T. I.

hogy pénzünk értéke megcsökkent. Tudjuk, hogy okvetlenül tenni kell valamit arra nézve, hogy pénzünk vásárlási képességét helyreállítsuk. Azt is tudjuk, hogy ennek egyetlen módja az, ha kivitelünket fokozzuk. Az sem titok előttünk, hogy fejletlen iparunk mellett csak mezőgazdasági terményeink jöhetnek számításba a kivétel szempontjából. Nem szabad azonban megtörténnie annak, hogy amellet a törekvés mellett, hogy pénzünket megjavítsuk, mi magunk éhen haljunk amitt, hogy mindenünket kiviszünk, még azt is, amire nekünk magunknak van szükségünk.

Lehet, hogy illetékes körökben meg van a jó szándék, hogy a bor vásárlásoknál a visszaéléseket meggátolják, nálunk azonban minden dolgon annyi ideig medítálnak, hogy mire az intézkedés megjelenik, az már csak eső után köpönyeg.

Ez a különbség a mi hivatalos eljárásunk és pl. a németországi hivatalos eljárás közt. Ott megelőzik a bajt, nálunk pedig csak utána kullognak. Pedig sürgős szükség van nálunk is arra, hogy ugy a termelők, mint a bor eladásával hivatászerűen foglalkozó vendéglősök, nemkülönb a szolid borkereskedelem érdekei megvédessenek. Okvetlen szükség van arra is, hogy olyan intézkedés adassék ki, ami a lánckereskedelem megakadályozása végett kimondja, hogy kereskedő csak termelőtől vásárolhat. Sürgős szükség van erre, hogy meg legyen védve Magyarország sok ezer vendéglősének s ezen keresztül a fogasztóközönség érdeke is. E mellett azonban szükség van még arra is, hogy addig, míg a hazai vendéglősök ipar és kereskedelem szükséglete kellőképpen biztosítva nincs, más itt bort ne vásárolhasson. Mert pénzünk megjavításához nincs okvetlenül szükség arra, hogy kivitelünk idegen kereskedők kezében legyen, el tudják végezni azt a mi embereink is s ebben az esetben az üzletlen így mutatkozó haszon szintén a mi zsebünkben marad.

A vigadó bérlete.

A »Fővárosi Hírlap« írja:

Ismét szó kell, hogy essék a munkapárti politikuskos kedvenc találkozóhelyéről, a lipótvárosi pletyka legszebb virágágyáról, a Hangli-kioszkról, amelynek maga a Vigadó ma már csak amolyan mellékes függeléke. A Vigadó bérletének földmási jogát a főváros és a bérlo özevgye, Evva Lajosné közös megegyezéssel a mult év november elsejétől egy esztendővel meghosszabbították. A földmási jog érvényesítésének vagy nem érvényesítésének kérdése most ismét aktuális lett. Beszélni kell tehát róla, mert a főváros ezideig is elég jót tett az Evva-családdal, hogy jogot váltson arra, hogy most már komoly és az idők mértékének megfelelő hasznót is láthasson a Vigadóból.

A Vigadó bérlete 1906. november 1-től kezdődik és tulajdonképpen tizenöt esztendőre szól, de a fővárosnak a szerződés azt a jogot biztosítja, hogy tíz esztendő után a bérletet egy esztendőre felmondhatja. A tíz esztendő évforduló tavaly november 1-én

volt, akkor azonban a főváros és az özevgy a közzgyűlés bejegyzésével ugy állapodtak meg, hogy a felmondás érvényesítésének jogát egy esztendővel meghosszabbítják. Történt pedig ez leginkább Vásonyfi Vilmosnak a pénzügyi bizottságban kifejtett érvelésére, aki kifejtette, hogy a főváros özevgyvel áll szemben, akinek férje a háboru alatt halt meg.

Egy esztendő alatt a bérlo özevgye berendezkedhetett arra is, hogy ki kell a bérlethöl szállani. Méltányossági szempontok tehát az idén nem szerepelhetnek a mérlegelésnél és az egyetlen józan állásfoglalás az lehet, hogy a bérletet fel kell mondani, mert a Vigadó az Evva-uralom teljesen kihasználatlan üzleti területtette és megelégedett azzal a horroris haszonnal, amit maga a Hangli is kiadott. Amellett azonban a Vigadó egész bérletért olyan névetséges összeget fizettek Evváék, hogy az tiz esztendő előtt is jelentéktelennek volt mondható, ma még annak fenntartása egyenesen nezrefi ajándék lenne bárkivel szemben.

A szerződés szerint a bérlo az első hét esztendőben 38.000, a következő négy évben 43.000 és 1917. novemberétöl 48.000 korona bért fizet. Most tartásának tehát a 48.000 koronás bérletnél, amelyből magától a Menetgyjrodától 8000 korona térül meg. A fennmaradó 40.000 koronát busásan behozza maga a Hangli, amelynek napi átlag bevételé 45000 korona. Magából ebből is meg lehet gazdagodni, hát még, ha hozzávesszük a terambérletet, a vendéglöt és a régi kávéházat? Ugy is bántak Evváék az egész bérlettel, mint egy holtkézi bitokkal szokás. Fölsöleges volt kihasználni, hát parlagon heverték a kávéházat, a vendéglöt pedig a Menetgyjrodának adott bérbé. Ez a rendszer természetesen nem volt előnye a helyiségnek a jövő szempontjából, hogy azonban a bérletet meg lehet érteni, élénken illusztrálja az a körülmény, hogy Bálint Dezsö orfeumigazgató, akit pedig soha sem lehetett az üzleti könnyelműség vádjával illatni, tavaly az első tiz esztendőért 60.000 korona, a következő öt évre pedig évi 65.000 korona bért ajánlott meg. Körülbelül ugyanabban a keretben mozgott Rendes Lidor szállodatulajdonos ajánlata is.

Nem férhet tehát kétség hozzá, hogy a bérletet, miután arra most mód adódik, fel kell mondani. Magát a Vigadó nagytermét legjobban szeretnénk a főváros házikézelésében látni, annál is inkább, mert azt igen sokszor veszik közölcölcra igénybe. A bérlet önmaga így is busásan behozza a Bálint Dezsö és Rendes Lidor által megajánlott összeget. Ebben a kérdésben nincs joga többé a méltányosságnak és az elnézésnek. A főváros nincs olyan rossz helyzetben, hogy a szóban forgó szászereket kidobhatná az ablakon. Az október küszöbén vagyunk, ennek a hónapnak meg kell hozni a döntést a Vigadó bérletének kérdésében. A döntés pedig nem lehet más, mint a felmondás és a versenytárgyalás kírása.

(Az egészséges versenyt mi is helyeseltük. Csak aztán a protekció! Pszt... A kiárók! Pszt... A pártfogók! Pszt...)

Érdekes hírek.

Királyi elhatározás. Királyi tett. A király elrendelte, hogy oly családok egyedül életben maradt fiát, amelyeknek már két, vagy több fia elesett, vagy a háboruban szerzett baj következtében meghalt, továbbá hat vagy több meg el nem látott gyermek apját — amennyiben nem tartoznak a hivatásos állományba — csak oly szolgálati helyen szabad alkalmazni, ahol nincsenek kitéve az ellenség állandó behatásának. A hivatalos lapban a honvédelmi miniszter közli a hadseregparancsnokság erre vonatkozó rendelkezését és kihirdeti egyszersmind a kedvezés elérésére szükséges eljárás módozatait. Aki a kedvezés megkapja, arról igazolványt kap. Ezzel az igazolvánnyal rendelkezőket, akiknek névsorát egy a póttésztél, mint a csapatésztél is nyilván kell tartani, többé nem szabad, még szolgálati rendeltetésük változása esetén sem, más helyen alkalmazni, mint az első küzdő vonalon kívül eső helyen. Igazán királyi elhatározás, királyi tett. Sok vendéglös és kávé család is boldogabb lesz e királyi tett után.

Husinség Angliában. Az angol mérsárosok tömegesen látogatott gyűlésen egyhanguan megállapították, hogy a jelen és tavasszal Angliának hussal való ellátása több, mint kérdéses és így sürgös rendszabályok kellene a készleket gyarapítására, Grogan mérsáros, aki a határozati javaslatot előterjesztette, kifejtette, hogy a husbehozatal jelentékenyen csökken és félo, hogy a hadsereg szükségletét sem lehet fedezni. Ha tényleg ennyire jutna a dolog, a polgári lakosság természetesen nem is gondolhat arra, hogy hushoz jusson. A közönségnek máris el kell szánnia magát arra, hogy bizonyos időszakokban a hus élvezetétől tartózkodjék a készleket szaporítása érdekében, mert ha így nem takerékoskodnak, akkor csakhamar teljesen kifogy a hus. (Igy jutunk közelebb a — békehez.)

Ruhajegy Ausztriában. Egy miniszteri rendelet a lakosság ruházatkódása dolgában intézkedik és elsösorban azt célozza, hogy a szegényebb lakosság szükséglete fedezve legyen és azután az eddig szabad forgalomban levö árúkeszleket látogatásával gondoskodik a lakosság többi részéről. Ez irányban a gyapjúközéppont és a gyapotközéppont már ez év elején osztályokat létesítet a nép fölruházásának céljára és a középpontok által megszerzett árúkeszleket az egyes tartományokban létesített fölruházó hivatalok útján kerülnek majd forgalomba. Ez árúkeszleteket csak ruhajegy ellenében lehet kiosztani.

Eg tünemény. Bajnok bácsmegeji község lakói a minapiban pompás és ritka tüneményben gyönyörködhetek. Este kilenc órakor nyugatról keletre haladva meteor jelent meg a teljesen felhőtlen égen. Hosszasáig a szorosan hozzátartozó tüzesövájával együtt tiz méternyi, a szélessége az elején 20, a végén pedig 5 centiméternyi lehetett. Megfutott pályáján fényesség támadt, mely átfogta az égbolhozott és csak másodpercek múltával tűnt el. A meteor vaktó fényességével a teljes hold fényét elhomályosította és egyszerre nappali világosságot árasztott, rakéta sisterségéhez hasonló zajt okozva. Eltűnése után mintegy 10—15 másodperc múlva földrengéshez és távoli menydörgéshez hasonló moraj hallatszott. Ezt megelőzőleg földrengés lehetett érzni.

London legmagyobb népkönyhája. London egyik legnagyobb részében. St. Paueresban, legközelebb óriási méretű népkönyhája nyílik meg. Az új népkönyhát nem kevesebb mint 15—20.000 személynre rendezik be a székész árát egy szabják meg, hogy a legszegényebb ember anyagi helyzetének is megfeleljenek.

A vászonemeléki lefoglás Ausztriában. Az osztrák kereskedelmi minisztérium elrendelte, hogy a vászonból készült össze ruházati cikkek, szakkok, sátrak, takarók és egyéb katonai célra szolgáló cikkek szeptember 30-ig a vászonközpon-

tan tulajdonlók. Kivételek oly cikkek, amelyek a tulajdonos magánéllait szolgálják és amelyek a kiskereskedők raktáraihoz tartoznak.

A gyöggyszer árának emelése. Mint értesülünk, a gyöggyszer árának és a gyöggyszerek elkészítésé díjának újabb emeléséről van szó. Az országos tarifamegállapot bizottság közelebröl fogja ezt az ügyet tárgyalni.

A vurstl meg az állatier. Híre terjedt, hogy ez év október végével lejár a városjelölt mutatóvángosoknak a fővárossal kötött szerződése. A fővárosnak régi terve, hogy ama mutatóvángosoknak szerződésről, akiknek telepe az utak az állatier felöl eső részén van, nem fogja megújítani, hanem ezt a jelentékeny területet az állatierhez csatolják, ami egyben a vurstli halálát jelentené. Illetékes helyen közlik, hogy a mutatóvángosok szerződése csak a jövő év októberében jár le és így a kérdés egyelőre nem aktuális.

Apró hírek.

(*) **Jubílió sörégyár.** A Kőbányai polgári sörözöde r.-t. a jövő hónapban tartja 25-ik évi jubíliaris közzgyűlést. A társaság, mely 1892-ben alakult 3 millió K alapítókével, részvényőketé 1904-ben 4 millióra, 1907-ben 5 millióra és 1916-ban 7 1/2 millióra emelte fel. A vállalat telepe évenként 400.000 hektoliter sör termelésére van berendezve. A vállalat felvirágzása elsösorban dr. Freund Antal és Freund Emil igazgatóknak köszönhető, akik nagy szaktudással és kiváló üzleti érzékellettel intézik a társaság ügyeit. Gratulálunk.

(—) **Megvédett vidéki vendéglös.** Szabó Sándor, a Mehmed szultán-ut 23. számú ház házmestere a Budafoki-úton egy kormcsóban megismerkedett egy emberrel, akivel együtt indult hazafelé. Utközben az ismeretlen ellopja a házmester óráját és láncát. A karváltott a főkapitányosnag panaszt akart tenni. Ugyanekkor egy rendőr előállította azt az embert, akiben Szabó felismerte tolvaját. Kiderült, hogy Almádi Béla járszakszállási vendéglös, Letartóztaták.

(!) **Az Esplanade szálloda új tulajdonosa.** A Téli kert mulató főpincére, Edelmann Henrik 500.000 koronáért megvette az Esplanade szállodat Bokros Géza és Bokros Géza jeze vendéglösöktöl.

Halálözse. Lapunk régi előfizetőjét, Keresztes József kiskunhalasi kartársunkat súlyos csapás érte, mert fia, dr. Keresztes József kiskunhalasi ügyvéd, ref. egyházi ügyész és városi h. tiszt ügyész, elhunyt. Családja a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. dr. Keresztes Józsefné szül. Rohoska Erzsébet, Zolika kis fiával, fájdalommal szívvel szívvel jelent az alulírott hozzátartozók és kiterjedt rokonsága nevében, hogy feltehetően férjét, dr. Keresztes József ügyvédet, a ref. egyházi ügyészt és városi h. tiszt ügyészt, foljó hó 24-én, reggeli 7 órakor, alig néhány órával élt kis családja fenntartóját, ifjú élete 30-ik évében, szerető szülei és testvérei köréből, lassu szenvedő hervadás után fejté le a halál. A kedves halott hilt teteme foljó hó 26-ikán, szerdán délután 3 órakor fog a ref. egyházi szertartása szerint a szülői házból örök nyugalomra helyeztetni. — Kiskunhalas, 1917. szeptember 24. — Keresztes József és neje szül. Palkócs Erzsébet, szülők; özv. dr. Rohoska Sománé, anyós; Béla Erzsike, Mariska Laci, testvérek. — A halál keltéérté élete reményeit, a sir adja meg nyugalmat!

(**) **Betörö az Erdélyi Borozóban.** Szombatról vasnapra virradó éjjel betörték a Dalszínház-útra 8. szám alatt levö Erdélyi Borozósa. A tettes a könyhában és az étteremben levö főkockat, továbbá a játékonysági gyűjtés céljára szolgáló perselyeket törte fel és onnan mintegy ezer koronát vitt el.

(w) **A Szent György sörözöde r.-t. (Lippa),** mely a Magyar bank és kereskedelmi r.-t. érdeklözéhez tartozik, 1917. aug. 31-én lezart mérlegében 222.021 K (az előző évben 212.050 K) brutto jövedelem mellett 46.169 (9120) K tiszta nyereséget mutat ki. Az alapítóké 300.000 K.

MI AZ UJSÁG?

A bor.

1. A borkiviteli üzlet. Az idei bortermés a szárazság folytán nem lesz oly bő Aradhegyalján, mint a borkereskedők tudni vélik. Hoidanként ugyanis 15–20 hektolitert várnak, ami elmarad a jó termések 40 hektoliteré mögött. Ennek folytán a tavalyi 2,7–3 koronás átlagár helyett az idén 5 koronás átlagárat remélnék a lefejtetlen borért. Az ügynökök már előkészítik ajánlatokkal a gazdákat, de még egyetlen komolyabb méretű adásvétel sem történt. Az ötkoronás alapon vett bor ára a gazdák számvetése szerint, a lefejtés és beszáradás után átlag hat koronára fog megrágnulni s remény van rá, hogy a németek az ilyen borért megadják a hat márkás átlagárat. Vagyis ha a valutakülmóbozlet figyelembe vesszük, 50,000 hektoliter bor exportálásánál mintegy 5 millió korona tiszta haszonra lehet számítani a kiviteli érdekeltségnek. Szóval: nem adják meg el a bort a bortermelő, mert — keveslik ezt a hihetetlen magas árat is. Hogy jutnak a vendéglősök borhoz s hogy adjatják majd és kik isszák meg?...

2. A must ára. A hosszú ideig tartó nagy meleg következtében a szüret az ország egyik-másik részében már kezdetét vette, hogy október első napjaiban ott is végbemenjen, ahol csak a hónap közepe után szoktak hozzáfogni a szüreteléshez. Bármilyen szüreti hangulatok töltés is azonban be a szőlőhegyeket, a must ára csak nem akar kialakulni, legajább oly mértékben nem, mint máskor ily időpontban történni szokott. A szőlőgazdák, akik nemes ambícióval igyekeznek a valutajavítás okából Wekerle segítségére menni, 500–600 koronát kérnek egy hektó mustért, amely összeget ma a kedők és a vendéglősök azonban ezt az árt jobb minőségű öborokért fizetnek. A borkeresnem hajlandók megadni, aminek az a következménye, hogy a mustot ez idő szerint csak kínálják, de nem veszik. Most már az a kérdés, hogy a gazdák továbbra is ragaszkodnak-e a valuta megjavításához és hogy a vevők segítségükre sietnek-e.

3. Hol kékik a bortermés értékesítésének szabályozása? A szőlőszeti és borászati felügyelő jelenti, hogy a szüret az ország legtöbb vidékén immár megkezdődött, végső ideje volna tehát, hogy a bortermés értékesítésének oly sokat emlegetett s annyira fontos szabályozása dolgában kezdje rendelkezéseit a kormány. Sajnos, a kérdéselem már így is igen nagy. A termés értékesítése a késedelem miatt teljesen rendszertelenül alakul és azok a nagy érdekek, amelyek a borkivitel céltudatos irányításával megoldhatók lettek volna, ki vannak szolgáltatva — német ügynököknek, akik — mint már megjártuk — óriási kvantumokra esz-közölnek a bortermő vidékeknek köteleket. Ez az oka annak, hogy az óriási bortermés dacára horribilis árak vannak forgalomban. Az érdekeltségük már két hónappal ezelőtt megjelölték a bortermés értékesítésének a módját, kiviteli központ felállítását kérelmezték, mely egységesen irányíthatná a borkivitel. De a borkiviteli központ felállítása egyre késik.

4. A must ára Délvidéken. A vidék egyes helyein már megkezdődött a szüret,

aemely azonban csakis a korán érő szőlőre vonatkozik, mivel az átlagos szőlőtermés a szüretre még nem értett meg teljesén. Ezzel egyidejűleg a borral való spekulálás is erősen felítotte a fejét, amennyiben idegen borügynökök, nagyjából rész osztrákok egész serege lepte el a Délvidéket, különösen Fehértemplom és Versec környékét s a még tőken lévő borra 30–40 ezer koronás előlegeket adnak. Az új mustért 200 korona kezdő árt ígérnek, s rendszerint 210–220 korona árban biztosítják magukat, de felmennek 230 koronáig is. Ennél magasabb mustár jelenleg a környéken nincs. A szőlőbirtokosok az osztrák ügynököktől — saját kárukra — nem igen idegenkednek, mivel az új bor elraktározásra kevés helyük van s így ping-céljüket is szívesen bérbe adják, csakhogy tudadassanak rajta. Leginkább a hordóhiányt érzni, amely különben is régi baja a szőlős gazdáknak.

5. A soproni szüret eredménye. Szakértők állítása szerint az idei szüret a soproni hegyekben körülbelül 60,000 hektoliter cefét eredményez. Ha a cefre hektoliterének árat csak 360 koronával értékeljük, a soproni gazdák ez idén 18 millió koronára szüretre számíthatnak. Sopron vármegye idei szőlőtermésének értékét szakértők 45 millió koronára értékelik.

Kongresszus eredménye. Mint annak idején részletesen ismertettük, a magyarországi vendéglősök, szállodások és kocsmárosok folyó évi július hó 19-én megtartott nagygyűlése több kérelemmel járult a kormányhoz. Mint értesülünk, az Országos Közélemezési Hivatalnál kilátásba helyezték, hogy a memorandumok rövid időn belül kedvező elintéztést nyernek. Itt volna már az ideje nagyon nagyon.

Hatósági lakáshivatal. A főváros szociálpolitikai bizottsága Demjén Géza tanácsos elnökségével ülést tartott. A napirenden a lakások bérbeadásával felmerült visszaélések megszüntetése szerepelt. A bizottság elhatározta, hogy sürgős felterjesztést intéz a kormányhoz hatósági lakáshivatal felállítás érdekében. A tanács a határozat értelmében kéri fogja a kormányt, hogy a megiresződő lakásokra és illeteliségekre mondja ki a bejelentési könyvszert. Új lakásba csak a lakáshivatal engedéllyel legyen szabad beköltözni. A lépésért, lakásadástért vagy lakásközvetítésért tilos díjazást elfogadni, kivéve azokat, akik már két évvel a háború előtt is lakásközvetítéssel foglalkoztak; a közvetítési díj két százalékánál nagyobb nem lehet. Tilos kikötni, hogy a lakásbérlet csak azzal a feltétellel veheti ki a lakást, ha a lakás butorzárt is megveszi. A lakáshivatal a következőkre kap jogot: Azokat a lakásokat, amelyekben a bérlet nem lakik, bérbeadás céljára kiírhatja. A jelenleg üzleti vagy hivatali célokra szolgáló lakásokat, továbbá nyári villákat és házakat a téli időszakra bérbeadhajta. Egy bérlet részéről egy lakáson felül bérelt minden további lakásra nézve a bérleti viszonyt megszüntetheti és más bérlet részére való bérbeadást elrendelheti. A rakározásra használt lakásokat kiírhatja és bérbe adhatja. A bizottság szabályozni akarja a hónapos szobák bérét és azt javasolja, hogy ne lehetes-nek drágábbak, mint 1917 január havában voltak.

Előfizetési felhívás.

Ismét elmúlt háromnegyed esztendő. Ezekben a nehéz időkben bátran, egyenesen, hűségeseen szolgáltuk a vendéglői, szállodai és kávéházi ipar érdekeit.

Ez alkalommal arra kérjük olvasóinkat, hogy lapunkat ismerőseik körében ajánljani sziveskedjenek.

A kinek pedig hátraléka van, küldje be hozzánk.

Egyben közöljük előfizetőinkkel, hogy a tetemes nyomdai költségek folytán lapunk előfizetési díját négy koronával emeltük. Vagyis lapunk előfizetési díja egész évre 16 korona, félévre 8 korona és negyedévre 4 kor.

A sör.

1. Arpa a sörgyártáshoz. A hivatalos lap közli az ipari üzemek céljára felhasználható gabona mennyiségének meghatározását. A rendelet szerint a serfőzők összesen 240,000 métermáza árpat, a malátagyárak pedig 160,000 métermáza árpat tarthatnak vissza, illetőleg vásárolhatnak. Hogy mennyit dolgozhatnak föl malátává az emillett mennyiségből, ezt az illetékes miniszterület, illetve az Országos Közélemezési Hivatal vezető miniszter állapítja meg. A serfőzők és malátagyárak a részükre megállapított árapmennységet kizárólag a H. T. utján vásárolhatják meg. Elrendelhetik, hogy egyes serfőzők és malátagyárak a részükre engedelmelt árpat földolgozás végett más serfőzőknek, illetve más malátagyáraknak engedjék át. Szóval megint kevés lesz a sör.

2. A sörárak. Az osztrák Közélemezési Hivatal a sörgyárak által készített sörárakalkuláció vizsgálata nem ment bele, hanem az érdekeltség tudomására hozta, hogy ragaszkodik a régi sörárak változatlan fentartásához. Reméljük, hogy a magyarországi illetékes hatóságok a sör árának leszállítására hasonló erélyt fognak tanusítani. Ez a vendéglősök érdeke is, mert ha a drága bor mellett a sör is drágább lesz, ki lesz a fogyasztó?

3. A sörgyártás mérlege. haszna. A hivatalos lapban jelent meg a Magyar Bank érdekkörébe tartozó Temesvári Polgári Serfőző r.-t. mérlege. A vállalat néhány hónappal ezelőtt emelte részvénytőkéjét 2,4 millió koronáról 3 millió koronára, minthogy azonban az új részvények csak az 1917—18. üzleti évtől kezdve részesednek a nyereségben, a nyereségre kialakulása szempontjából csak a régebbi alaptőkének van fontossága. A mérleg szerint a régi 2,4 millió korona alaptőke után a tiszta nyereség 1,024,663 korona, minthogy azonban ezenfelül 800,000 koronát az értékesítési tartalék dotálására fordítanak, a vállalat üzemi tiszta haszna tulajdonképpen 1,824,663 korona, ami az alaptőke 76 százalékos kamatozásának felel meg. A vállalat összes tartozása 245,683 korona, amely söradótartozás címén szerepel a mérlegben; ezenkívül még a tisztviselők és az alkalmazottak nyugdíjalapjának 300,000 koronás tétele is ott szerepel, más tartozása azonban a vállalatnak nincs. Ezekkel a tekintetbe nem vehető tartozásokkal szemben a vállalatnak közel 3 millió készpénz vagyonán felül 582,823 korona az értékpapír állománya.

HERCEG WINDISCH-GRAETZ LAJOS

pincészetel Tokaj — Sárospatak — Budafok

Tokaji Bortermelők Társasága R.-T. Tokaj

Legkiválóbb fajborok hordókban és eredeti töltési palackokban. - Központi irodák: Budapest, IV. kerület, Váci-utca 27—33. (A Piaristák palotájában)

A szesz.

1. A szeszgyárak összesen mintegy 10.000 métermázsza rosot és 200.000 métermázsza árpát szerelhettek be. Rosot és árpát alapanyagként csupán azok a szeszfőzők fordíthatnak szesztermelésre, amelyek sajtot élesztőt is készítenek. Sajtot élesztőt is készítő szeszfőzők közül minden szeszfőző az 1913–14. évi termelő időszakban földolgozott ros- és árpamennyiségnek megfelelő mennyiséget szerelhettek be. Az 1917–18. évi termelő időszakban első ízben üzembe kerülő kontingenssel bíró mezőgazdasági szeszfőzők a részükre kiosztva lévő törzskontingens minden hektoliterre után legfeljebb 220 kilogramm árpát szerelhettek be. Hogy a ros- és árpamennyiségekben milyen föltétellel és milyen részt dolgozhatnak föl szeszé, azt a közéletminiszter állítja meg a pénzügyminiszter hozzájárulásával. A sajtot élesztőt nem készítő szeszfőzők az 1913–14. évi termelő időszakban földolgozott árpamennyiség felé szerelhették be. Azok, amelyek az 1913–14. évi termelői időszak után kezdtek dolgozni, ha keményítő tartalmú anyagot dolgoznak föl, hektoliterenként harminc kilogramm, ha cukortartalmú anyagot dolgoznak föl, legfeljebb tizenöt kilogramm árpát szerelhettek be.

2. A szeszkiutalás csökkentése. A szeszkiutalás minimális és a szeszközéppont a szesz felszabadítása tárgyában a legnagyobb elővigyázatossággal jár el Bécsben. Ezzel magyarázható, hogy a szeszközéppont legutóbbi ülésén a november 15-ig terjedő időtartama a normális szeszkiutalásnak csak huszad részét szabadította fel. Már az eddigi kiutalás is csak egygyolcoda volt a békeidőben kiutalt szesz-mennyiségnek. Magyarországon hír szerint a kormány fog egyes rum- és likörgyáraknak szeszt kiutalni, de igen mérsékelt mennyiségben, mert a nélkülözhető szeszkiutalt főrészt a valuta megjavítása céljából Wekerle Sándor állítván exportálni szándékozik. Most a valutajavítás őt meg bennünket.

3. A megrendszabályozott vutki. Az ideiglenes orosz kormány ama szándékától vezérelve, hogy Oroszországot örök időkre mértéktelenségre szoktassa, rendeletet adott ki, amely szerint a szeszégetőkben és pálinkamérekében lévő összes alkohol- és spirituszkiutalásokat lecsökkenté vagy szénasav vízzé változtassák át, amely csak másfél százalékos alkoholt tartalmaz.

A paprika értékesítésének szabályozása. A Közéletminiszi Hivatal rövidesen szabályozni fogja az új paprikatermes értékesítést. Gróf Hadik János közéletminiszi miniszter az új rendelet megbeszélése céljából értekezletet hívott össze. Mint Szegedről írják, ott nagy feltűnést keltett, hogy erre az értekezletre a szegedi paprikakereskedők és termelők köréből senki sem kapott meghívást. A szegedi kereskedelmi és iparkamara táviratiilag kérte a minisztertől ennek a sérelemnek az orvoslását. A szegedi paprikatermelők földolgozók és kereskedők egyébként a minap nagygyűlést tartottak, amelyből memorandumot intéztek a Közéletminiszi Hivatalhoz. Ez a memorandum a paprika zár alá helyezéseinek megszüntetését és a paprika forgalmának szabadabbá tételét kéri. A kamara a legsürgősebb igények kielégítésére máris lépéseket tett a közéletminiszi miniszternél. Ma ugyanis minden megőrült paprika a hadsereg számára van lefoglalva és a kereskedők nem képesek a polgári fogyasztást ellátni. Emellett azonban a csempészek virágzik és az örült paprikát a csempészek 50–100 korona áron adják el. Mínt-hogy az idei 600 vagonra becslhető termés mellett, a katonaság szükségletét bőségesen ki lehet elégíteni, a kamara azt kérte, hogy már az új rendelet kibocsátása előtt a miniszter jelentékenyebb mennyiséget tegyen szabadabbá a kereskedelem számára. (Bizony, nekünk is kelene már a paprika.)

A piac.

1. **Paprika, dió.** A hivatalos lap közli a zöldséget, főzéléket és gyümölcsöket október 1-től követelhető legdrágább árat. A hirdetés szövege szóról-szóra ugyanaz, mint ami szeptember 12-én kiadott rendelet volt. Az ár mindent ugyanaz marad. Kivétel csak a zöldpaprika és a dió. Az előbbi olcsóbb, a dió ellenben drágább lesz. A zöldpaprika ára szeptember 30-ig volt az apró termelőnél egy darab 2, nagykereskedőnél 3, kiskereskedőnél 4; zöldpaprika tölténivaló, termelőnél 4, nagykereskedőnél 6, kiskereskedőnél 8 fillér. Október 1-től az ára: az apróé 1, 2 és 3; a tölténivalóé 2, 4 és 6 fillér. A dió ára volt termelőnél 300, nagykereskedőnél 340, kiskereskedőnél 380; most az ára lesz termelőnél 300, nagykereskedőnél 360 és kiskereskedőnél 400 fillér.

2. **Arpakása.** Az árpatermes az idén nagyon gyöngye volt, vagyis ha ennek az eredményét vennők alapján, számolunk kellene azzal, hogy kevés árpakását lehetne a fogyasztáshoz jutatni. Nem szabad ugyanis figyelmen kívül hagyni, hogy a hadsereg részére kell elsősorban jelentékeny készletet biztosítani. Ha azonban a terméseredmény gyöngye is, nagyon örvendetes körülmény, hogy a minőség igen kitűnő, ami némiképpen ellensúlyozza a csekély hozamot, mert lehetővé teszi, hogy az árpából nagyobb mennyiségű árpakását állítsanak elő. Tavaly 100 kilogramm árpából 62 kilogramm árpakását állítottak elő, az idén azonban a kitűnő minőségre való tekintettel az illetékesek valószínűleg a kitermelés növelése mellett fognak dönteni. Ebben az esetben természetesen árpagyöngyből is nagyobb mennyiség jut a polgári fogyasztáshoz, mint amennyire az árpatermes eredmény alapján számítottak.

3. **Pótkávè.** A malta-kávè, árpakávè és pótkávègyártás céljára beszerezhető és földolgozható árpamennyiségre nézve az Országos Közéletminiszi Hivatal vezető miniszter esetről-estere ad engedelmet. Eddig általában meglehetősen kedvezőtlen volt a vélekedés a pótkávègyártás céljára kiutalandó kontingensről illetően, most azonban, hogy rendelet úján szabályozták azt, hogy a sör- és malta-gyárak csak 400.000 métermázsza árpát szerelhettek be a tavalyi 1,04 millió métermázsza helyett, általában nagyobb mennyiség kiutalására számítanak. Az ipar a többi közt azért okolja meg ezt a vélekedést, hogy a pótkávèból, a cikóriatermes jelentéktelenségére való tekintettel, meglehetősen csekély készlet áll rendelkezésre. A belföldi pótkávègyártás pedig alig egyharmada a belföldi pótkávèszükségletnek. Remény van arra, hogy az árpahiány ellensúlyozásaképpen kellő mennyiségű cukorrépat fognak az iparnak kiutalni. Az új nyersanyagból előállított pótkávè ára még nincs szabályozva, minél fogva a régi árszabályozás van érvényben. Ennek alapján pedig a közvetlen fogyasztás céljára árusító kereskedő faladikában vagy kartonokban negyediklogrammos csomagért való eladásnál legfeljebb 2 korona 40 fillért, papirtekercsben negyediklogrammos csomagért pedig legfeljebb 2 korona 20 fillért követelhet.

4. **Szilva.** A szilva felszállítása csak a jövő hó közepére várható. Ertesülésünk szerint szeb áruból Budapestre és egyáltalán Magyarországra kevés fog kerülni, mert a szeb termésből fedezdik Németország, a hadsereg és Ausztria szükségletének egy részét. A magyar piacokra ezáltal főként boszniai szilva kerül és hír szerint az idei termés, kiegészítve a hazai és a szerémségi termékkel a helyiac fogyasztását, amit körülbelül 400–500 vagonra becslünk, fedezni fogja.

5. **A zöldség.** A zöldség-, főzélék- és gyümölcsterményekért követelhető legmagasabb árról 1917. évi október hó 1-től 15-éig. Tök (főz) 60, tők (sütő) 50, káposzta 60, kelkáposzta 80, zöldbab és vianzbab 144, kalabák 300 szászos le-

velél 108, paradicsom 64, ugorka, salátának 30, ugorka, kovászosnak 40, ugorka, ecetbe 53, asztali tengeri 1 drb 20, zöldpaprika apró 1 drb 3, zöldpaprika öfeni való, 1 drb 6, emberi étkezésre szánt fehérr-, tarló-, kerék (kerék) répa 60, sárgarépa, (prezselvény) és pasztinák, (meg pedig: a) zöldség (levél) nélkül 108, b) szászos szerinti kevés levéllel 96, céklarépa 95, zeller, gumós 110, vöröskáposzta 70, megmarad a vöröshagyma október 31-ig, makói és erfurti 126, egyébfajta vöröshagyma ugyancsak október 31-ig 120, Megmarad november hó 15-ig: dughagyma 280, fokhagyma 260, 1. rendű válogatot csemege fajalma 240, 1. rendű alma (mely az előbbi minőségűsége nem sorolható) 145, 11. rendű alma 116, rázót alma 70, hullott alma 42, friss szilva étkezési célokra 76, 1. rendű körte 200, 11. rendű körte 165, hullott körte 60, ringló 160, dinnye, sárga, fajdinnye 84, dinnye sárga közönséges 42, görög fajdinnye 68, görög közönséges dinnye 42, őszibarack 1. rendű 300, őszibarack II. rendű 250, őszibarack III. rendű 120, dió 400, mogyoró (belföldi héjál) 280, szőlő 320, gesztenye 170. Az árak kiskereskedelemben, kilogrammonként, fillérekben értendők.

A tüzelőanyag.

1. **A fűrdők és a fűtés.** A fűtősről szóló kormányrendelet szerint a természetes forró vízzel nem rendelkező fűrdők vasárnap és a hét három napján tarthatják nyitva a fűrdőt. Az érdekeltek ezt sérelmesnek tartják és ezért a kereskedelmi és iparkamárában értekezletre gyűltek össze. Elhatározták, hogy a kormányt fölkerik a rendelet serelem gőntjának megváltoztatására oly irányban, hogy a természetes forró vízzel nem rendelkező fűrdők ugyanolyan elbírálás alá essenek, mint az azzal rendelkezők. Amennyiben azonban ez nem volna lehetséges, legalább az üzemorák ugy osztassanak el, hogy ha megszorított mértékben is, de mindnap nyitva lehessenek a fűrdők. Ez a fűrdőkkel kapcsolatos vendéglők érdekei szempontjából is fontos volna.

2. **A fűtés és világítás.** A tüzelővel és a világítással való takarékoskodást a rendőrség is ellenőrizni fogja. Ertekezlet volt a főkapitányságon, amelyen az ellenőrzés módjait vitatták meg. Ugyelni fognak arra, hogy reklám céljából senki se fogyasztasson világító anyagot. A mulatóhelyeken és a kávéházakban csak annál az asztalnál éghet lámpa, ahol vendég ül. Nagy vállalatok előcsarnokaiban díszégek nem éghetnek. Ellenőrizni fogják a magánlakások fűtését és világítását is. A mozik, színházak és mulatók előcsarnokait az előadás előtt egy órával ki lehet nyitni, világítani azonban csak a kezdet előtt negyedórával szabad.

100 métermázsza saját termésű alma

ELADÓ

Fajok:

Angol parmin, Jonathán, Fehér kalví, Parmin, ker. Pepin, Belleur, Batul.

Szállítás a fajok aránya: Parmin $\frac{3}{5}$, Jonathán $\frac{1}{5}$, s a többi vegyesen $\frac{1}{5}$ rész.

Árak: Válogatott hibátlan I-ső osztályú féregmentes áru métermázsza csomagolással ungvári állomásra szállítva október 20-áig három korona, II-od osztályú áru két korona. Csomagolás 25–75 kilós kosarak- és ládákból papírral rétegezve történik. Kívánatra minden alma külön is csomagolható. — Legkisebb megrendelés egy mmázsza. A megrendelt áru értéke előre fizetendő. A vasuti feladás után felmerülhetők a vevőt terhelik.

Dr. Novák Endre
kórközi igazg. főorvos.

A szerkesztő postája.

Minden olvasónknak. Hétköznapokon d. u. 2-4-ig minden előfizetőnknek, olvasónknak a szerkesztőségben szívesen állunk rendelkezésére.

K. H. Igaza van: a bor kérdése a legfontosabb most reánk nézve. Mi hónapok óta állandóan napirenden tartjuk ezt a kérdést s minden oldalról megvilágítjuk és ismertetjük olvasóinkkal. Buzdítását köszönjük. — L. S. Jól esik minden szó, mely munkánk lelkiismeretességét, alaposságát elismeri. Üdvözetét üdvözlettel fogadjuk. — W. D. Irja meg. Mi függetlenek vagyunk mindenkitől és mindenkétől. Mi csak az — igazságtól függünk. Szívesen közöljük. — H. T. Jöjjön; elmegyünk önnel szívesen a megjelölt helyre. — Cs. N. Csak bátran, aztán — szolidan. Ez legyen üzleti elve. — A. B. Mindenben igaza van. Azt a pénzt küldje a Szurmaj Sándor honvédelapra. — Nem közzétehető hírsók. Nincs bor. (Van az, csak mások leffileik). — Az okos fogadós. — Szónokoljunk? (A viláért se!) — Az ecet miből készül? (Ha azt tudná valaki: jó volna). — Ne okoskodj. Pista.

Főszerkesztő: GYÖKÖSSY ENDRE dr.

Zomborban

regi Fehér hajó szálloda és vendéglő eladó vagy bérbeadó, ugyanott egy teljes szikvizgyári berendezés jutányosan megszerezhető. Bővebbet LEDERER LEONÁL, ZOMBOR.

**400 kg. cacaóhéj-
részben cukrozott, részben enélkül, eladó. Vegyi
analízis megfelelő. :: Érdeklődők forduljanak a
laphoz „Kellemes ízű fozet” jelige alatt.**

BOR bevásárló és közvetítő ügynöknek ajánlom magam. Tisztelettel kérem a kereskedő és vendéglős urak szíves megkeresését. Levelezés magyar, német és tót nyelven. Óceksér, Pestmegye.

DURST GYÖRGY kádármester.

Fővárosi
Sörfőző
R.-T.

Kőbányán
már az első évben
248.000 hl. sört
gyártott, ez bizonyítja legfényesebben
söreinek kitünő minőségét.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udvari szállító,
a m. kir. operaház, a m. kir. orsz.
zeneakadémia, a nemzeti zenéde,
az összes budapesti színházak stb.
szállítója,

|| a pedálcimbalom és a
rekonstruált tárogató
egyedüli feltalálója. ||

Budapest, IV., Magyar-utca 16

Magyarország legnagyobb és villamos
erőre berendezett hangszergyára. ❖

Tisztelt szaktársaim becses figyelmébe ajánlom az általam feltalált

gyors-szűrőmet
s egyszerűs mind
fejtő-tölcséremet

mindenféle italok szűrésére. A készülék ára 17 korona. — A postai kezelés egyszerűsítésé végett kérem a rendelésnél az összegnek címre való előzetes beküldését. — Kartársi tisztelettel

Vermes Dávid
vendéglős — Karánsebes

PAPIRSZALVÉTA
fehér creppe
BERKOVITS KÁROLYÉ

H-ktokraph sokszorosító értelmi, kávéházi
csirkészappír és papierszalvéta raktára.

BUDAPEST, VII., Sip-u. 4. sz. — Telefon: 106—07. sz.

14220
1917. t. ü.

Pályázati hirdetés

szálloda és vendéglő bérbeadásáról

Hódmező-Vásárhely thjf. város közönsége által a kor igényeinek megfelelően 350,000 korona költséggel az 1906-ik évben építettett

„Fekete sas” vendéglő

a folyó 1917-ik évi november hó 1-ső napjától számított 10 é. i. időtartamra Hódmező-Vásárhely thjf. város tanácsa által a folyó évi október 13-ik napján délelőtt 10 órakor szóbeli árveréssel egybekötött zártajánlati versenytárgyalás útján

árverésen haszonbérbe fog adatni.

A 63,000 lakosu város főterén, a városi és állami középületek, valamint az I-ső rendű üzletek szomszédságában és a piactéren álló ezen modern nagyszabásu kétemeletes saroképületben van a vendéglői üzlethez szükséges mindenemű mellékelteliségekkel, vendéglős-lakáson és pincérszobákban kívül egy 300 négyszög méter alapterületű kávéház és sörcsarnok, 110 négyszög méter étterem, egy 496 négyszög méter alapterületű tánc és hangverseny díszterem és 24 vendégszoba.

Az egész épület és a benne levő valamennyi üzlethelyiség villanyvilágítással, központi gőzfűtéssel, szellőztetővel és vízvezetékkel van ellátva.

A szálloda épületének földszinti részében levő és a Kós-utéri bejárótól jobbra fekvő 4. üzlethelyiség a bérlet tárgyát nem képezi.

A zártajánlatok Hódmező-Vásárhely thjf. város tanácsa I-ső ügyosztályhoz (városi székház emelet 13. sz.) címzendők és a borítékon felirandó »Ajánlat a Fekete sas bérletére.«

Utcajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kiküldési ár egyévi haszonbérlet 20,900 korona.

Bánatpénz ennek 10%-a, mely a város házipénztáránál készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a város házipénztáránál előre készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letétbe helyezendő és az erről szóló nyugta az ajánlathoz csatolandó. Készpénz, vagy értékpapír az ajánlathoz nem mellékelhető.

Az árverési feltételek a városi tanács I-ső ügyosztályánál (Emelet 14. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, de kíváncsira az érdeklődőknek meg is küldhetők.

Hódmező-Vásárhely thjf. város tanácsának 1917. évi szeptember hó 26-án tartott üléséből.

Iparso

fagyalt, jegeskáv, hidegkészítmények előállításánál a jég szószára valamint hűtőkészülékekhez. Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kéredezésközlésre díjmentesen nyújt

A Magyar Királyi Sójóvédék Vezérügynöksége
BUDAPEST, V., Váci-körút 32. sz.

Jiágszerte utánozzák

Szent István dupla malátásor utalérhetetlen

Gyártja a
Kőbányai Polgári Sertőző R.-T.
Budapest—Kőbánya.

Legértékesebb koronázási emlék
a koronázási
domb földje.

Művészi kiállítás, üvegből készült koronában, sorszámozva, a koronázási domb földjének leírásával együtt 10 korona. - Csak korlátolt számban kerül forgalomba!

Kapható a Hadsegélyző Hivatal Koronaherceg-utcai s az Augustus Gyorssegélyalap József-téri elárúsító helyiségében, valamint Marton Lajos (Váci-utca 12.), Kémárky és Illés (Kossuth Lajos-utca) és Kertész Tódor (Szervita-tér 10.) cégeknél. - A koronázási emlék teljes jövedelme a Nemzet Házáé (Augustus-alap Rokkantalapja) és a Hadsegélyző Hivatal özvegy- és árva-alapjáé.

Parafadugókat

valamint használt pezsgődugókat
legmagasabb ártért veszek

Guth, Budapest

VI., Gróf Zichy Jenő-utca 36. sz.

„PATKANIN“

patkányirtó szerének gyártását
egyelőre beszüntette. A gyártás
felvételét annak idején hirlapilag
közírré fogja tenni.

Tisztelettel

REITTER OSZKÁR ny. főkapitány

Patkánin gyára.

Tulajdonos:

Torontáli Agrárbank R. T. Nagybecskerek.

Mielőtt

szükségletét
valódi hegyi

málna

szörpben

fedezné, kérjen
mintázott ajánlatot

STEINER

ÉS LÖWY

első besztercebányai
hidraulikus gyümölcs-
sajtoló és szörpgyártó
Besztercebányán

LITCKE L.

pezsgőboryár-telepe PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3.

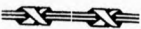

Fríges főherceg
ó császári és kirá-
lyi fensége, Salva-
tor Lipót ó cs. és
kir. fensége és
„Nemzetközi Háló-
kocsi“ és „Európai
Express Vonat-tár-
saság“ szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

„SPORT GRAND
VIN SEC“, „CA-
SINO EXTRA SEC“
„FORENLAND“
(savanykás) „BRI-
TANIA EXTRA
DRY“ (cukor nélk)

Alpittatott 18.20.

Fanda Ágoston és Zimmer Péter utóda

Zimmer Ferenc

halnagykereskedő, csász. és kir. udvari szállító

Budapestben

Telefon: József 48—94. Sürgőnczim: Zimmer halászműster Budapest

SAJT.

Többféle kemény és
lágysajtot legfinomabb
minőségben gyárt, továbbá
eredeti ementálában
állandóan nagy
raktárt tart:

Stauffer és Fiai
magyarországi
sajtgyárak **Répcelak**

DREHER ANTAL SÉRFOZDEI R.-T.

BUDAPEST-KŐBÁNYÁN.

Városi iroda: VIII., József-utca 36. Saját palack-töltés

Ajánlja kitünő minőségű ászok-, király-, márcziusi-, kiviteli márcziusi-, korona- (à la pilsen), maláta-, bajor-, dupla márcziusi- és bak-sörét.

Különlegesség: dupla maláta kősör, kőkorsó kban.
Nagyobb sörmenyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY-SÉRFOZÓDE

Budapest-Kőbánya.

Fennáll:

1854 óta

A legújabb technikai berendezésekkel 1.000.000 hl.

felszerelt serfőzde évi gyártó képessége

Hordósrendelés Budapestre: VIII., Esterházy-u. 6. Telefon József 4—29. Anyalföldi jégverem: Telefon 110—85. Budai jégverem: Telefon 43—40. Vidékre X. Külsőjászberényi-út 11. Telefon 52—58 és 52—60. Palackrendelés Budapestre és vidékre X. Külső Jászberényi-út 11. szám. Telefon 56—58. Budapestre a városi sörraktárban is

Az „ERDELYI PINCZE-EGYLET“

császári és királyi udvari szállítók

KOLOZSVÁROTT.

Sürgőnczim: Bortermelők szövetekezete, Kolozsvár.

Ajánlja egyenesen a szövetekezeti termelő tagjaitól beszerzett és minden kiállításán elsőrendű érmekeket nyert tisztán kezelt és kitünő minőségű fehér- és veres- asztali, pecsenye-, csemege- és gyógyborait.

Megkeresésére készvétel küld árlapot az igazgatóság.

TÖRLEY

